

In the evening the Gze
On the Copentze bouw
full of women in pens
On the banks of Amstelham
A chuo kama lat simit
Schubert's Elkönig

Hanneke Eggels

Nieuwsbrief Hanneke Eggels – november 2019

Bij de les!

De minister van OCW vroeg in januari aan 12 hoogleraren Neerlandistiek verenigd in de Koninklijke Academie voor Wetenschappen hoe zij het terugval in het aantal studenten denken te stelpen. Daarop schreven de professoren in twee opiniestukken in de media brandbrieven at random 1) om advies en steun en 2) om meer overheidsgeld en 3) met het voorstel... een *commissie* in te stellen. Waarom?

Moet er tijdens het veldwerk van alweer een commissie weer een hele generatie googelende leerlingen in een zogenaamd 'saai vak' opgeleid worden?

Nu helpt alleen een tegeltjeswijsheid:

“Zie je een slang, sla ‘m dood.
Benoem geen slangencommissie!”

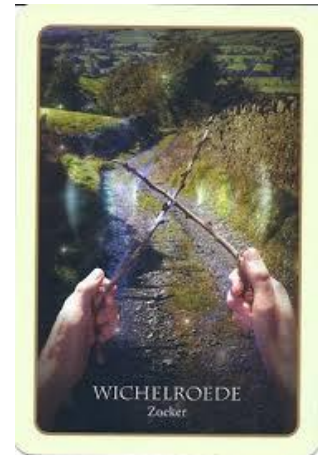
Uit generaties leraren voortgekomen, wichelde ik als ‘freischwebende Intelligenz’ dertien jaar geleden naar de toekomst van het vak Neerlandistiek.

“Als er nou eens landelijk in de tweede klas VWO gestart wordt met *literaire leeskringen* (voor de technische organisatie en support van deze groepen kan extern know-how worden ingeroepen van de Stichting Lezen die zich bezighoudt met leesbevordering van de jeugd). Deze succesvolle didactische vorm startte op grote schaal in de openbare bibliotheken bij De Literaire Salon en inmiddels zijn leesclubs op internet en in landelijke dagbladen gemeengoed geworden. *In de leeskringen op school wordt de mondiale literaire canon besproken met teksten in opklimmende graad van moeilijkheid en dat betekent dat de vakdocent neerlandistiek wel een veer moeten laten in het overleg met zijn collega's.* Onze vakbekwame docent overlegt over de samenstelling van de wereldcanon behalve met zijn collega's vreemde talen, met docenten godsdienst, filosofie, burgerschapskunde en geeft daarbij een deel van zijn moderne Nederlandse literatuur prijs ten gunste van de wereldliteratuur voor de googelende puber. Sociale, maatschappijkritische, filosofische, religieuze en politieke kwesties komen in deze leeskringen aan de orde via wisselende gespreksleiders, leerlingen die zo spelenderwijs de techniek van het begeleiden van een werkgroep gaan beheersen. Van de tweede klas tot aan het eindexamenjaar. Fictie en non-fictie, dichters en dramaturgen, alles komt aan bod. Zodat zijn

pupillen kritische lezers worden en een basis gelegd wordt voor een collectief geheugen. De metamorfose gaat pijn doen, want scheppen gaat van au! Een storm van protest zal opsteken van onze commerciële, op marketing en doelgroepen gespitste uitgeverijen, boekhandels en bestsellerauteurs.

Toch is het restaureren en genereren van een collectief geheugen in de ingewikkelde dialoog van schrijver en lezer noodzakelijk. Er zijn mijns inziens maar een paar Nederlandse cultuurdragers die kunnen meelopen in het internationale discours: ik noem bijvoorbeeld Erasmus, Spinoza, Multatuli

Hanneke Eggels: *'Van dichten komt u kleine bate?'* Lezing tijdens het lustrumcongres over de toekomst van de neerlandistiek, Academie Universiteit Utrecht 6 oktober 2007. Gepubliceerd in: *VakTaal*, tijdschrift van de landelijke vereniging van neerlandici. Jrg. 20, nr. 3/4 p.8-10.

Lessuggesties

voor de vakken: Nederlands, Chinees, Russisch, Spaans, Godsdienst, Filosofie, Burgerschapskunde, Wereldgeschiedenis, Media en Communicatie, Creatief Schrijven. En IT.

Een leraar verrijkt de aan haar toevertrouwde jonge generatie op het VO door haar (internationale) belezenheid te introduceren om zo 'imponerend' het lezen te bevorderen en bij te dragen aan het her-ijken van het vak Nederlands in mondiaal perspectief. Daarom gooi ik gewoon de Nederlandse cultuurdrager op tafel van wie ik de biografie van *Erasmus* en *Herfstij der Middeleeuwen* las. Alles in de strijd om de aandacht van de googelende puber.

Johan Huizinga beheerste in de twintigste eeuw het (internationale) culturele discours. Het wereldberoemde en invloedrijke boek van Johan Huizinga staat nu centraal in elf artikelen wetenschappelijk eerbetoon. De eerbiedwaardige Maatschappij der Nederlandse Letterkunde komt met een themanummer over 100 jaar Herfstij der

Middeleeuwen in een preek voor eigen parochie.

Voor de toekomst van onze jeugd en die van de Maatschappij hadden een link naar leeservaringen van jonge lezers niet mogen ontbreken. Wie pakt de uitdaging op om ons collectief geheugen via Huizinga ook op het VWO aan de man te brengen? De nieuwe uitgave onder redactie van Anton van der Lem met beeldmateriaal leent zich prima om in een leeskring Nederlandse Cultuurgeschiedenis besproken te worden met aandacht voor Nederlandse cultuurdragers in relativerend internationaal perspectief. Niet het hele boek van kaft tot kaft... wel lesstof tot discussie over de actualiteit van zijn thema.

Een huzarenstukje!

Afbeelding: Folon, La Hulpe (B)

Met een geselecteerd fragment op het nivo van de leerling dat gespreksstof in een leeskring biedt. De première voor premier Mark Rutte als historicus voor zijn

wekelijkse lessen op een Haagse school? Maak er dan meteen een pod-cast van en een TED-talk in De Wereld Draait door.

- Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen houdt op dinsdag 19 november een erbetoon aan het bekendste werk van historicus Johan Huizinga's 'Honderd jaar *Herfstij der Middeleeuwen*'.

Webshow bij Nederlands Militair Erfgoed

Nederlands Militair Erfgoed

HET VERHAAL VAN HENRICUS EGGELS

een reconstructie van zijn militaire loopbaan aan de hand van foto's en documenten

Militaire loopbaan

Henricus Jacobus Josephus Maria Eggels (Beuningen (Rijk van Nijmegen), Gelegenummer: 133285, Zakboeknummer: 12.05.26.004. 1)

Harry Eggels was sinds 1-1-1933 tot 2-7-1947. Sinds 1-7-1956 groot-majoor reservepersoneel der krijgsmacht bij het Regiment Limburgse Jagers. Op 29-11-1957 eervol ontslagen werd.

<https://nlme.nl/webexposities/detail/1c90e3a6-91e8-475f-bd2b-a0a69c7cbef8>

Een leergierige scholier gaf mij een educatieve impuls tot actueel onderzoek. In het Nationaal Militair Museum in Soest vroeg namelijk mijn kleinzoon Mylo van 14 jaar wat er digitaal te vinden was over zijn overgrootvader als officier bij de Nederlandse Landmacht en hoe en waar hij dat kon zelf opzoeken op een website. Mijn vader (zijn overgrootvader) namelijk met zijn dubbele carrière als groot-majoor en leraar Duits, was tijdens de mobilisatie van mei 1940 als plaatsvervangend Compagnie Commandant belast met de beveiliging van het sluizencomplex van het A'dam-Rijnkanaal bij Wijk bij Duurstede: Zijn gevechtsverslag van 9-10-11-12 mei 1940 ligt in het archief van het Nationaal Militair Historisch Instituut. Foto's en documenten van zijn militaire loopbaan gaf ik vorig jaar aan het Nationaal Militair Museum in Soest. Dat ging niet voetstoots... wij vierden mijn verjaardag daar met een bezoek aan de conservator Drs. Annet Ruseler, samen met mijn kinderen en kleinkinderen.

Foto: NMM, Soest, v.l.n.r. Mylo, Roman, Daniel.

Mylo wilde eerst wel even weten waar hij de A4'tjes, mappen en foto's die ik onder de arm had, later

digitaal kon opzoeken en checken. Voor educatieve doeleinden van onze erflaters in het algemeen in opdracht van Drs. Annet Ruseler, projectleider van de nieuwe website en met Mylo in het achterhoofd schreef ik een biografisch profiel met het verhaal van Henricus Eggels in documenten en foto's.

Mylo en zijn klasgenoten surfen gewoon naar de homepage van de nieuwe website van Nederlands Militair Erfgoed:

<https://nlme.nl/webexposities/detail/1c90e3a6-91e8-475f-bd2b-a0a69c7cbef8>

Agenda

Ha, alweer een discussie over de rol van de intellectueel!

9/11/8-november-2019-amsterdam-symposium-public-intellectuals-celebrity-advocacy-activism

“This symposium, then, starts out from the conviction that the public intellectual on the one hand and the culture of celebrity and mass media on the other hand are *not* at odds with each other. Rather, these speakers accept that contemporary public intellectuals, whether they want to or not, must navigate the pressures and politics of media culture; and analyzing their navigational trajectories, moreover, is essential to truly understand the roles they play in public life and their impact on current debates.” citeer ik uit hun programma.

“Essential to truly understand the roles they play in public life and their impact on current debates?”
Of.....gewichtig, want de nieuwe kleren van de keizer?

Hanneke Eggels: 'Libertinage. Ha, alweer een discussie over de rol van de intellectueel!' In: De Groene Amsterdammer Jrg. 116, nr. 47, p. 23-24, 1992.

(Hoofdstuk van mijn proefschrift dat er niet kwam, in 1992 gepopulariseerd voor De Groene Amsterdammer bij een debat over de intellectueel in De Balie, Amsterdam)

Hanneke Eggels: 'Intellectueel moet zich verre houden van politiek!' In: NRC Handelsblad, 13 januari 1999 (Mijn stelling voor nieuwe 2ekamerleden in debat met leden van Holland Debate Club (Leiden) in de Tweede Kamer in 1999)

Wikipedia: Een **intellectueel** is een persoon met een grote algemene ontwikkeling en een goed ontwikkeld oordeelsvermogen, die betrokken is bij het wetenschappelijk, maatschappelijk en cultureel debat. **Intellectuelen** worden vaak beschouwd als de hoeders en voortbrengers van de cultuur.

Auteursuitgeverij

Cour de Culture presenteert op zondag 8 december van 13.-17.00 uur mijn werk in de Kleine Zaal van Paradiso. Amsterdam. Voor meer info: www.eggels.com.

Ik ben er en leuk als u ook komt.

